

Vergaderjaar 2025–2026

25 295

Infectieziektenbestrijding

Nr. 2270

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT EN VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 mei 2026

Op woensdag 6 mei 2026 is de Kamer geïnformeerd over de situatie rondom het Nederlandse cruiseschip m/v Hondius en het voornemen na vertrek vanuit Kaapverdië naar Tenerife te varen. Met deze brief wordt de Kamer allereerst op de hoogte gebracht van de laatste ontwikkelingen rondom de situatie. Vervolgens wordt de Kamer geïnformeerd over de aanwijzing van het andesvirus als een A2-infectieziekte.

Voor de mensen op het schip en hun naasten is dit natuurlijk een enorm vervelende en spannende situatie, dus het kabinet werkt er hard aan met alle betrokken partijen om dit zo snel mogelijk tot een goed einde te brengen. Helaas zijn er ook mensen overleden. Daar wil het kabinet niet aan voorbijgaan. Het kabinet leeft mee met de nabestaanden en wenst hen veel sterkte.

Het kabinet begrijpt dat deze situatie ook voor de mensen in Nederland vragen en zorgen over het virus oproept. Toch benadrukt het RIVM dat de kans dat mensen het andesvirus krijgen heel klein is. Het andesvirus verspreidt zich namelijk vooral door contact met uitwerpselen van muizen en ratten. De kans dat dit virus zich van mens op mens verspreidt is heel erg klein. Dat gebeurt alleen als mensen langere tijd nauw contact met elkaar hebben. Daarmee is het een heel ander virus dan het coronavirus, waar de besmettelijkheid vele malen hoger is. Het virus kan, als mensen het oplopen, wel grote gevolgen hebben, waarbij een substantieel deel van de mensen die ziek worden ook kan overlijden. De behandeling is vooral ondersteunend, bijvoorbeeld met infusen en ademhalingsondersteuning.

Vervolg van de reis

Het schip is op woensdag 6 mei vertrokken naar de Canarische Eilanden en wordt zondagochtend op 10 mei in Tenerife verwacht. De Spaanse autoriteiten hebben aangegeven het schip te willen ontvangen. Zij zullen

nauwgezet onderzoeken of opvarenden ziekteverschijnselen hebben, in overleg met de (door Nederland gestuurde) artsen en (op verzoek van Nederland ingebrachte) epidemiologen die al aan boord zijn. Zij hebben aangegeven dat het noodzakelijk is dat voor iedereen die het schip verlaat een duidelijk vervolgtraject is uitgewerkt voor vervoer naar het land van herkomst of een ander land, en opvang aldaar.

Medische evacuatie voor zieke opvarenden

Er zijn op dit moment geen mensen met ziekteverschijnselen op het schip. Voor eventuele nieuwe zieke opvarenden heeft Spanje het (Europese) Uniemechanisme voor Civiele Bescherming (UCPM) verzocht om een Medevac vliegtuig met High Consequence Infectious Disease (HCID)-voorzieningen stand-by te houden. De Spaanse crisiscoördinator heeft aangegeven dat hiermee het luchtvervoer geregeld zou zijn voor personen die eventueel medisch geëvacueerd moeten worden. Daarnaast is op Tenerife één HCID-bed beschikbaar. Er is voortdurend contact met de artsen aan boord, die bij mogelijke nieuw ziektegevallen direct de Spaanse autoriteiten zullen informeren. In dat geval zal het UCPM-Medevac vliegtuig naar Tenerife worden gestuurd opdat de zieke persoon bij aankomst van het schip snel via de lucht kan worden vervoerd naar het Europese vasteland.

Gecontroleerd vertrek voor opvarenden zonder symptomen

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken zal, in nauwe samenwerking met de Spaanse autoriteiten, de rederij, en de betrokken departementen in Nederland, zo snel mogelijk na aankomst in Tenerife zorgen voor een repatriëring onder medische randvoorwaarden van alle Nederlandse passagiers (en waar nodig Nederlandse bemanningsleden) aan boord van de m/v Hondius. Deze medische randvoorwaarden ontwikkelt het RIVM op basis van advies van het European Centre for Disease Control (ECDC). Er wordt door het ECDC hierbij geen onderscheid gemaakt tussen laag- en hoog risico contacten, waardoor dezelfde adviezen voor alle personen zal gelden. Zowel het RIVM als het ECDC geven aan dat het wenselijk is dat zo veel mogelijk mensen het schip verlaten in Tenerife. Passagiers en bemanningsleden zullen landen op Eindhoven Airport. Welke passagiers en bemanningsleden worden opgehaald vanuit Tenerife, wordt op dit moment in samenspraak met de Spaanse autoriteiten en de rederij geïnventariseerd. Nederland, als ook de Spaanse autoriteiten en ook de Europese Commissie, staan hiervoor in contact met een groot aantal landen die één of meer opvarenden onder de opvarenden op het schip hebben. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken staat ten slotte ook in contact met de naasten van de Nederlandse opvarenden om hen van informatie te voorzien.

Quarantaine passagiers en bemanningsleden

Nederlandse passagiers en Nederlandse bemanningsleden zonder klachten zullen op advies van het RIVM in thuisquarantaine gaan. De huidige ECDC-richtlijnen houden een quarantaineduur van zes weken aan. Op dit moment vinden diverse internationale overleggen, breder dan de EU, plaats om consensus te krijgen over de exacte quarantaineduur. In de tussentijd zal Nederland de richtlijnen van het ECDC aanhouden. Dat betekent dus vooralsnog zes weken na het laatste risicovolle contact. De mensen aan boord worden hierover op korte termijn natuurlijk nader geïnformeerd. De GGD van de woonplaats zal daarbij actief monitoren en zal mensen ook ondersteunen bij de quarantaine. Om quarantaine als maatregel mogelijk te maken, dient het andesvirus aangewezen te worden als A2-infectieziekte (zie onder «Aanwijzing andesvirus als

A2-infectieziekte»). Daarnaast vindt actieve en nauwgezette monitoring door de GGD'en plaats. Bij vermoeden van ziekte, zal verwijzing en diagnostiek bij een academisch ziekenhuis volgen.

Omdat het schip onder Nederlandse vlag vaart, is het mogelijk dat Nederland naast de Nederlanders passagiers en de bemanningsleden, ook tijdelijk mensen met andere nationaliteiten zal opvangen. Ook deze mensen zullen in quarantaine worden opgevangen, deze periode is in principe 6 weken na het laatste risicovolle contact met een besmette patiënt. Het RIVM geeft aan dat een dergelijke opvang te realiseren is. De GGD, van de gemeente waar de personen worden opgevangen, onderhoudt het contact met deze niet-Nederlandse ingezetenen. VWS en RIVM werken nauw samen met de betreffende GGD'en ten behoeve van de uitvoering van de quarantaine. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken onderzoekt of er eventuele inreisverplichtingen en/of belemmeringen zijn voor passagiers en crew, in consultatie met de reder.

Een team van de Nederlandse ambassade in Madrid en een aantal collega's van een Snel Consulair OndersteuningsTeam zullen aanwezig zijn om Nederlanders op een veilige manier op te vangen en de gecontroleerde doorreis te coördineren. In Nederland zullen collega's van RIVM en de GGD'en zorgdragen voor veilige ontvangst en vervoer in Nederland.

RIVM-advies

Het RIVM adviseert de meldplicht voor het andesvirus te wijzigen naar een A2-infectieziekte. Voor de overige orthohantavirussen blijft groep C volstaan. Dit advies wordt overgenomen. Het RIVM stelt dat wijziging nodig is, omdat het andesvirus een ernstig ziektebeeld kan veroorzaken, wat gepaard gaat met een hoge mortaliteit (20 – 35%). Daarnaast zijn er aanwijzingen dat het andesvirus van mens-op-mens kan worden overgedragen, en dat deze overdracht mogelijk al kan plaatsvinden voordat men klachten ontwikkelt. Om deze redenen is het volgens het RIVM van belang om, ter bescherming van de volksgezondheid, maatregelen te kunnen opleggen aan de patiënt en diens contacten, zoals isolatie en quarantaine. Deze maatregelen worden mogelijk gemaakt door het andesvirus toe te voegen aan de groep A2. Het RIVM stelt ten slotte dat er geen redenen zijn om aan te nemen dat het andesvirus tot een pandemie zal leiden. Voor een wijziging naar een A1-infectieziekte komt het andesvirus dus niet in aanmerking. Het gaat hierbij dus nadrukkelijk niet om collectieve maatregelen, zoals die ten tijde van de COVID-19-epidemie werden getroffen. Het RIVM-advies vindt u in de bijlage.

Ministeriële regeling

Op basis van dit advies en in afstemming met de ministerraad is een ministeriële regeling opgesteld, waarbij het andesvirus wordt aangewezen als een A2-infectieziekte. Deze regeling treedt vandaag direct na publicatie in werking. De ministeriële regeling vindt u in de bijlage.

Ten slotte

Het kabinet blijft samenwerken met alle betrokken partijen (nationaal en internationaal), de situatie nauwgezet volgen en bij nieuwe ontwikkelingen brengt het kabinet de Kamer uiteraard op de hoogte.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
S.T.M. Hermans

De Minister van Buitenlandse Zaken,
T.B.W. Berendsen